

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00 Telephone: 51 465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на р-і вулиця Пritchard і McGregor, у Вінніпегі, Ман.

Передплата на рік \$4.00 Адреса: UKRAINIAN LABOR NEWS, 509, Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непомічених в газеті рукописів не звертається, хіба що дописувачеві явно означать, що бажає звороту свого рукопису на случай його непомищення та залучить поштовий стемпель на його пересылку.

КЛОПІТ З ІМІГРАНТАМИ.

Телеграма з Оттави каже, що канадський уряд, чи його міністерство праці, підіривне кроки, щоб іммігранти, яких спроваджено до Канади, пішли на фарми, щоб в місті їм роботи не давали.

Чи так станеться і як воно станеться — це ще питання, а тимчасом імміграція, що прибрала такі широкі розміри цієї весни до Канади, болюче вдарила по місцевому робітництву. Сталося якраз так, як ми писали попередньо, коли тільки імміграція до Канади починала напливати.

Канада величезна країна, тут є місце для мільонів нового населення, але ті, що везуть сюди імміграцію, везуть її не для того, що в Канаді є багато простору, але для того, щоб мати дешеві робітничі руки. Ще від часу закінчення війни в Канаді втворювалося постійне безробіття.

Влада й компанії, що привозили й далі привозять до Канади нових безробітних, не дуже то зацікавлені місцевими безробітними. Вони ставили справу так, що то міські робітники не мають праці, а не мають її тому, що не хочуть йти на фарми, де, мовляв, є праця. І нових безробітних вони везли до Канади з умовою, що вони підуть до праці лише на фарми.

Так не лише в містах та на фармах, так мається справа на залізницях, в копальнях, в лісах. Всюди повно іммігрантів і всюди вони є зброєю в руках капіталістів для обнижування зарплатної плати робітництву.

Це є одиноким раціональним розв'язанням питання про імміграцію.

СІМДЕСЯТЬ ТИСЯЧ ГОЛОСІВ ДО КОША.

В неділю, 22. травня, відбувалися у Варшаві вибори до міського союму — міські вибори. Вибори, про які світ ще не чув. Вибори, в яких майже 70 тисяч голосів анульовано — кинено до коша.

Звичайно, як під час виборів водиться, всі партії закликали виборців до голосування. Але не всі виборці міста Варшави скористали з прислуговуючого їм права. Мали право голосувати 620,425 виборців, а голосувало лише 388,770 виборців, мало що більше чим половина.

Голосування випало так: ендеки дістали 118,643 голосів (46 мандатів), пепесівці — 71,967 голосів (26 мандатів), підсудчики — 40,637 голосів (16 мандатів), єврейський блок — 39,392 голосів (15 мандатів), бунд — 19,875 голосів (7 мандатів) і національно-жовта робітничка партія — 6,294 голосів (2 мандати).

Це ще не все. Є у Варшаві частина населення, якій позво-

лено голосувати, але якої голосів не признано. Бо це найбільша частина населення і якої поліція в день виборів не могла змістити у варшавських в'язницях. Та частина населення Варшави подала 66,578 голосів за виборчий список ч. 10, а було це число робітничої лівиці. Уряд Пилсудського рішив: що робить правниця, нехай не знає лівиці, й кинув 66,578 голосів лівиці до коша. Зробив це уряд, який сам дістав лише 40,637 голосів.

Польська шляхта злякалася, коли почула, що список лівиці отримав таку велику кількість голосів. Злякалася шляхта, злякалися й пепесівці. Вони думали, що скаженим терором адушили комуністів, що поліцією та арештами в день виборів застрахали виборців. А тимчасом в порівнянні з попередніми виборами ендеки втратили 50 тисяч голосів, пепесівці 11 тисяч голосів, єврейський буржуазний блок 11 тисяч голосів.

А комуністи, проти яких завзято боролися "боюфкі" ендеки, пепесівці, підсудчиків і поліція, які мусли нелегально розповсюджувати свої відозви, здобули велику кількість голосів. Здобули на те, щоб шляхта їх уневажила.

Так відбулися міські вибори у Варшаві. Така "демократична справедливість". Такий глум шляхти над робітництвом.

ДВА ПАМ'ЯТНІ ДНІ В БЕРЛІНІ.

Стаття німецького письменника Йоганеса Бехера про робітничу демонстрацію в Берліні 1. травня та фашистську 8. травня.

Першого та восьмого травня були два промістно-блакитні травневі дні. 1-ше травня — день пролетаріату, великий червоний день боротьби, що його святкують всі пролетарі по цілому світі. 8-ме травня — в цей день "Стальний Шолом", чорно-біло-червона (націоналістична) фашистська імператорської Німеччини — примітка редакції, націоналістична гвардія, куди належать усі кати та гнобителі робітників, зібрався в кількості 80 тисяч осіб з цілою Німеччини до Берліна, щоб показати свою силу, свої "зуби" "червоному Берлінові" (Берлін у переважній більшості складається з комуністів та соціал-демократів).

Перше Травня.

Червоні прапори над робітничими кварталами. Червоні прапори на будинках, у вікнах та на балконах. По різних районах збираються походи, що до походу потрапили в "Люстгартен" перед старим замком, де була колись резиденція німецьких імператорів та звідки 1918 року Карл Лібкнехт з балкона проголосив соціалістичну республіку.

Походи вирушили під спів "Інтернаціоналу". Робітники, робітничі службовці, старе й мале, пролетаріат. З домів прихильно махали руками люди, що йдуть поруч походу, підспівують. По вулицях лунає "ура" та "геть". Пролетаріат виступає, котиться червона пролетарська хвиля.

Червоні прапори, скрізь червоні прапори. Хоч ця демонстрація є "співною" — комуністи й соціал-демократи разом — але ж віде не видно республіканського прапору. Переважають комуністичні гасла, комуністичні плякати. "Хай живе Радянський Союз", "Війна війні", "За визволення Китаю", "Геть руки від Китаю", "Смерть фашистам", "Геть з буржуазним блоком!"

По обох боках вулиць, де проходить "Стальний Шолом", надвисли шильовим муром. Але ж ніхто не підспівував пісень "Стального Шолому". З години на годину настій робітників став рішенням і міцнішим. Все зривалося поодинокі вигук, аж ось залунав "Інтернаціонал", він заглушив барабани та бубни сталешоломовців, що вищирившись нідо волі. Потужно сяє сонце над червоним лісом прапорів. Незабаром в "Люстгартен" стає так тісно, що походи збиваються біля входу та далеко заповнюють суміжні вулиці.

8-ме Травня.

В суботу з'явилися в Берліні перші відділи "Стального Шолому". Мали непереможні труднощі з відшукуванням помешкань. Власники готелів боялися бойкоту робітників. "Національний Берлін" цілком спавнував. Жертвенність цих кол виявилася дуже й дуже мізерною. Ні одному власникові фабрики і на думку не спало примістити сталешоломовців.

Що таке "Стальний Шолом"? Керівничі інстанції цієї організації складаються виключно з буржуазних офіцерів. "Стальний Шолом" зве себе "Союзом фронтоних жовніврів". Свідомо базується на "перевиханнях війни". Його прапор — німецький військовий прапор, що під-

ним 1914 року вирушила на фронт німецька армія. Тепер належить до "Стального Шолому" все те, що було колись у спілках воєнків або ветеранів, у цехах стрільців, або в полкових союзах. Розчарування в невдачі німецької революції, огида перед половинчатістю та м'якістю соціал-демократії кинули до "Стального Шолому" велику масу дрібних мішан.

"Стальний Шолом" — організація легальна. Це резерв німецького райхсверу. Добре дисциплінована армія громадської війни. Страйковомська організація найвищої марки. Добра половина цієї організації складається з "примусових жовніврів". Це ось що значить. По маєтках, великих земельоводів кожній сільсько-господарській робітничій, коли не хоче втратити роботи, змушений вступати до "Стального Шолому". Але й власники фабрик, де тільки можна, найрядше приймають на роботу людей "Стального Шолому". Осередок "Стального Шолому" на заводі є найліпшою запорукою того, що там не вибухне страйк і на заводі пануватиме лад, лад у розумінні капіталістів. Ось звідки так багато пролетарських та селянських облич, що їх можна було бачити в поході "Стального Шолому".

Соціал-демократи винесли гасло — залишити на цей день Берлін. Велике число пішло за цим гаслом. В цей день більш мільона людей вишло з Берліна. Але ж клясово евідоме робітництво залишилося. Знову в робітничих кварталах висіли червоні прапори, цей раз на знак протесту проти "Стального Шолому", чорно-біло-червоні прапори було мало та й то лише в виключно буржуазних кварталах. На будинках були написи: "Смерть фашистам", "Берлін лишається червоним!"

По обох боках вулиць, де проходить "Стальний Шолом", надвисли шильовим муром. Але ж ніхто не підспівував пісень "Стального Шолому". З години на годину настій робітників став рішенням і міцнішим. Все зривалося поодинокі вигук, аж ось залунав "Інтернаціонал", він заглушив барабани та бубни сталешоломовців, що вищирившись нідо волі. Потужно сяє сонце над червоним лісом прапорів. Незабаром в "Люстгартен" стає так тісно, що походи збиваються біля входу та далеко заповнюють суміжні вулиці.

В суботу з'явилися в Берліні перші відділи "Стального Шолому". Мали непереможні труднощі з відшукуванням помешкань. Власники готелів боялися бойкоту робітників. "Національний Берлін" цілком спавнував. Жертвенність цих кол виявилася дуже й дуже мізерною. Ні одному власникові фабрики і на думку не спало примістити сталешоломовців.

Що таке "Стальний Шолом"? Керівничі інстанції цієї організації складаються виключно з буржуазних офіцерів. "Стальний Шолом" зве себе "Союзом фронтоних жовніврів". Свідомо базується на "перевиханнях війни". Його прапор — німецький військовий прапор, що під-

РАДЯНСЬКА ВЕСНЯНА ОДЕСА.

Одеса забула анекдоти. Одеса вже давно не анекдотична. Чужоземні матроси, приїздячи тепер до Одеси, насамперед біжать до "Інтернаціонального клубу моряків", у колишньому палаці Каульбарса.

І через вікна Каульбарсівського палацу тепер південна весна віє пахошими квітви і моря не для випеснених ад'ютантів, а для моряків, що з усіх країн приплили сюди не з інтервенцією, а по хліб, не для боротьби, а за-для приязни. Миколаївський бульвар називається "бульвар ім. Фельдмана" — керівника Потьомкінського повстання. І на Пеліканівській думі — червоний прапор.

Одеса не та, вона інша, вона серйозніша, тихіша, глибша. Одеса не буржуазна, Одеса стала радянською.

Інший дух панує в Одесі. З міщанського міста вона стала радянським.

Одеса вже не "мама". Вона — товариш.

Душа й лице Одеси — її порт. На нові спорудження в одеському порту асигновано 17,680 тисяч карб.

"Наша бере. Не поступимось миколаївському портові".

П'ятилітня програма будівництва одеського порту передбачає утворення великої бази міжнародної морської торгівлі в одеському порту. У Чорному морі зійдуться вантажеві потоки, після здійснення трансєвропейського водного шляху, що сполучить Одесу з Лондоном, — а також вантаж, що попливуть після збудування Дніпропетрану й Волго-Донського каналу.

Проект поширення одеського порту затвердив Цумо і Держплан СРСР. З основних споруджень в одеському порту збудують хлібну гавань, нові млини, поглиблять підходи до 30 футів і поглиблять всі 7-мі в порту до 25 фут. Елеватори, холодильники, механізовані склади, нові надбережні, — все це утворить в Одесі, на протязі найближчих п'яти років першорядний світовий порт.

Це зробила нова Одеса. Нова Одеса відбудувала після пожежі найкращий у Союзі театр. Нова Одеса визволила Молдаванку від влади Мишки Япончика й Пересип від гнилях болот і термив, та від ганяних там великих власників заводів.

На Пересипі й Молдаванці вечорами запалюються вогні робітничих клубів і кіно. Димлять димарі збудованих заводів, стукотять молоти в доках і портоних майстернях.

Одеські курорти, всеосяжна грязьолікарня, море віддане для трудящих, і чудові пляжі, і повітря степів, і цілючі грізні й мінеральні джерела Хаджібея — знову готові прийняти 10,000 хорих, зробити 45,000 купелів для робітників і лікувати 2,000 ревматиків, податриків та хорих на туберкульозу кісток.

Ще так недавно за років руйні стояли порожні одеські лимани.

Туди пішки ходили тільки

"солісти" з мішками по сіль. Не ходили поїзди туди, стояли порожні величезні дачі.

Колісь міщанство з усього південного Поділля, Волині, Київщини, заповнювало ці величезні дачі, ці парки, і зустріти тут робітника або селянина було так само незвичайно, як і в воді на лимані побачити крокодила або дреднаута.

Висихав лиман. Гинули розкішні парки за років руйні. Але швидко пішло відбудування. Напустили морської води у лиман, відремонтували дачі, утворили кілька чудових санаторій. Пустили купелі й грязьолікарню, що дає 2,000 процедур на день.

І дуть сюди хворі робітники з Томська, з Іваново-Вознесенська, з Донбасу й інші, чорне плем'я палючого дня тисячами лежать на лиманних берегах, прагнучи вилікуватися.

— Вимащуйся в грязь! Корисна! — гукає чорний негротос з Тамбова уральському робітникові.

"Голову не масти! На голову вона не помагає."

— А так помагає? — Що? — Грязь.

— Грязь? Ця? Лиманна? Та ти послухай ось. Привезли мене торік, на носилках сюди, принесли, ходити не міг, ревматизм. Через місяць гопака танцював в санаторії.

— Чи помагає лиман? Ось послухайте... і починаються довгі оповідання про хворість і про цілющі властивості лиманної грязі.

Будують кілька нових санаторій, на що асигновано 750,000 карб. За п'ятилітнім планом. Збудувавши бальнеологічний інститут на Лермонтовському курорті, розв'язуть справу в УСРР про масове лікування хворих на серце, а також хворих на інші недуги, вуглекислими купелями та організацією першорядного інгаляторія, щоб лікувати органи дихання.

А Одеський Лідо, славнозвісний пляж Люстдорфа, де сонце й море, гарячий пісок і виноград вилковують тисячі рахитичних дітей, де дитячі купелі, ніби приморські квіткі, ростуть на пляжах.

Ще кращий новий величезний пляж дитячого курорту Лузанівка, де відпочивають діти й дити робітників. Отака теперішня Одеса.

Весняні пахощі моря й бозку з її садків, дух акацій і липи вліто, це природне одеське ТЕЖЕ, бадьорить, веселить і радує.

А на величезних подвір'ях приморських дач бродять стародавні Римляни в тогах, Шевченкові герої, польські "ясновельможні пани", читає "Правду" гамбургський матрос і грають у "три листики" Чемберлейн з МакДоналдом, грають у шахи гамбургські сенатори, увесь цей многоликий типаж фабрики ВУФКУ по 3 карб. 60 коп. за робочий день.

Димлять димарі фабрик на Молдаванці і Пересипі. Плещиться море коло чорноморського пляжу.

Одеса — весна, сонце й море. Д. Малюгі.

від Ганковців поражки. Говорить, бо китайська приповідка каже: "Золото й у мерлого примусить говорити".

За золото міжнародних імперіалістів говорить Чан Цо-Лін, хоч може повисне на китайському шнурку, бо, друга китайська приповідка каже, що "щастя ходить дверима, що їх ми самі лишили відчиненими".

У відчинені Чан Цо-Ліном і його попередниками для чужинецьких капіталістів двері Китаю увійшли комуністи, кумінтани, робітничі та селянські профсоюзи.

А тепер нема сили, щоб ті двері зачинили.

Вже Чан Кай-Ши помагає, але власні ноги поламає.

Побють свої голови бандити об китайський мур, бо встает багато-мільоновий китайський люд.

Коротка історія. Хвали іммігранти до Канади, і хав з ними і Голяндцев. Чоловік вчений-просвічений, чотири мови ще дома знав й багато білого паперу списав — бо писаром він був.

Нарешті до Канади прибув. Прибув, блукав, роботи шукав, черевки подрав, а на кусок хліба в іммігрантським домі два бленкетів вкрав.

До суду його за це потягли й таке сказали: — За те, що ходив ти два місяці голодний — гони з міста за 48 годин.

Але на дорогу хліба не дали.

Думали вінніпегські товариші, що як вони проголосять пікніт, то буде літо.

Проголосили. Поїхали. Казали — хоч змійно, зате-ж на власній фармі.

Приїхало з пару тисяч людей. Очікували на сонце. А воно світило по жовтеному, а не по червоному.

Дехто прохолоджувався в "оверковті". Дехто підзенкував зубами.

Лише двома людям було душно, хоч одежі на них було мало-що більше, чим на пікніно Адамові Райському.

Боролися ті люди. Файно боролися. Кажуть, що на другу неділю будуть боротися ще краще.

Для них і в холод — душно, але для нас всіх грішних — "дай боже" ясного сонечка.

Куркуленко.

ПЕРЕДВИБОРЧА САМОВОЛЯ.

Передвиборча кампанія Українців починає лякати польську владу й ця робить всі можливі заходи, щоб терором і пострахом відтягнути українських виборців від голосування. В поміч урядові прийшла й ІПС, яка проголосила бойкот виборів і визнає польський і український пролетаріат, щоб не брати участі в виборах доки не буде ухвалена 5-хвостикова виборча ординація.

З усіх сторін краю доходять вже вісті про численні арештування для постраху та ревізії по українських установах. Ревізії переводять навіть по кооперативах та грозять, що їх позамінують, як-що члени кооператив будуть займатися виборчою акцією.

Тут виходить на яв, як не можна краще, двізначна гра польського уряду, який дозволяючи військовим брати участь у виборах, назвав ці вибори аполітичними, — у відношенні до Українців уважає їх політичними.

Одиначі ці практики не впливають на українське населення й виборчі приготування в повному розгарі.

ЗВІЛЬНЕННЯ.

Випущено з в'язниці у Львові відповідального редактора "Професійних Вістей" Адріяна Гопшовського. Судове слідство помімо усилюних старань не могло доказати йому ніякої вини.

АРЕШТУЮТЬ ДІТЕЙ.

В селі Колоничі, кишинівського повіту, заарештовано 11 учнів, віком 12—14 років, за те, що вони зірвали в школі портрет румунського короля, топтали його ногами та гузували над ним. "Більшовиків" взято до розприрав.

СКАЛКИ ЖИТТЯ.

Чан Цо-Ліна бють. Але він хитрий, знає російську пословицю: "Дають — бери, б'ють — беги".

Чан Цо-Лін біжить і кричить: "Я ніколи живим не опущу Пекіна, поки хоч один комуніст лищиться в центральному Китаю".

Кричить Чан Цо-Лін і нахваляється: "Чекай, чекай, будеш ти йти коло моєї хати!"

Міжнародні імперіалісти дещо по іншої думки, як Чан Цо-Лін. Вони менше кричать, а більше роблять.

Що-б Чан Цо-Лін міг продовжити своє дорогоціне чужинецькому капіталові здоров'я, капіталісти шлють до Пекіну військо, зброю.

Шлють, бо те, що півроку-

перед тим слали — Ганковці вже забрали.

— Чому чужинці посилюють свої війська в північній Китаї? — питає Чан Цо-Лін.

І з сумом в голосі відповідає:

— Бо вони мені не довіряють. Коли-б вони замість слали свої війська до Пекіну, Тієнсіну, послали їх до Ганкова, Вучана, заблюкували цілу Янче ріку, відвоювали для мене обличчя Китай — о тоді я був-би генералом.

— Коли-б вони мені Бордіна спіймали... Коли-б вони дали нагоду відрубати голову Ченові. Коли-б вони допомогли мені розбити всі ідеї Сун Ят-Сена.

Говорить Чан Цо-Лін, говорить, як з горячки, зазнавши